

FYLKESMANNEN I NORDLAND

Landbruksavdelingen

8002 BODØ - TELEFON 75 54 78 40

Utvalg/styre: Fylkeslandbruksstyret

Møtedag: 12.02.04

Møteforum: Åpent

Dokument: Offentlig

Sak nr.: 05/04

Vår ref.:

Gnr./bnr.:

FORSLAG TIL NY LOV OM SKOGBRUK - HØRING

Vedlegg:

- Høringsbrev av 04.12.2003 fra Landbruksdepartementet
- Hovedinnholdet i forslaget til lov om skogbruk (2 sider)
- Forslag til ny lov om skogbruk

Landbruksdepartementet har sendt ut ny Lov om skogbruk til høring. Høringsfrist er 15. mars 2004. Fylkeslandbruksstyret er høringsinstans.

Ei ny lov om skogbruk blei varsla i St. meld. nr. 17 (1998-99) Verdiskaping og miljø – muligheter i skogsektoren (Skogmeldinga). Stortinget behandla Skogmeldinga våren 1999, og hadde da blant annet (se s. 19-20 i Innst. S. nr. 208 (1998-99)):

“Komiteen har merket seg at Regjeringen legger opp til å starte arbeidet med en ny skogbrukslov, med klare bestemmelser om et bærekraftig skogbruk og en langsiktig ressursforvaltning. Komiteen er enig i at de skogpolitiske utfordringene krever et moderne og funksjonelt juridisk rammeverk. Det er viktig at en ny skogbrukslov blir en næringslov hvor prinsippet om frihet under ansvar opprettholdes. Loven må også gi klare rammer for de miljøhensyn som påhviler skogbruket, og som er en viktig del av den enkelte skogeiers forvalteransvar. Den nye skogbruksloven må også videreføre en skogadministrasjon på kommune- og fylkesnivå med en organisasjon og kompetanse som gjør det mulig å følge opp regelverket og de skogpolitiske mål på en god måte regionalt og lokalt.”

Forslag til ny lov om skogbruk har 22 bestemmelser (paragrafer), kontra 58 bestemmelser i eksisterende skogbrukslov. Det nye lovutkastet er en forenkling i forhold til eksisterende lov ved at flere sovende bestemmelser er tatt bort og en del paragrafer er slått sammen. I tillegg blir to andre lover opphevet og delvis innarbeidet i den nye loven. Forslag til ny lov legger opp til samme forholdet til naturvernloven som i eksisterende lov.

Det skal være skogbruksmyndigheter som nå på kommunalt og regionalt nivå, og i landbruksdepartementet.

Det tas sikte på å vedta forskrift om foryngelse og en miljøforskrift samtidig som ny skogbrukslov vedtas. Landbruksdepartementet ønsker også innspill til disse forskriftene i denne høringen.

Omdisponeringsbestemmelsen som i dag finnes i skogbrukslovens § 50 foreslås fjernet fra ny skogbrukslov, og heller innlemmet i jordlovens (1995) § 9.

Skogavgift får nytt navn, og skal nå hete skogfond. Bortsett fra en slik fornuftig språklig endring, inneholder ikke bestemmelsene om skogfond vesentlige endringer i forhold til eksisterende skogbrukslov.

Ny lov skjerper også inn strafferammen, og gir også hjemmel og muligheter for tvangsmulkt.

Ny lov gir også andre enn skogbruksmyndighetene mulighet for å anmelde brudd på lovens bestemmelser.

I det følgende vil Fylkesmannen gå gjennom lovutkastet og kommentere paragraf for paragraf:

§ 1 Formålet med lova

Verdiskaping blir for generelt i formålsparagrafen, i forhold til at det skal være en næringslov. I stedet for "...sikte på verdiskaping" foreslås "...med sikte på verdiskaping til beste for samfunnet, de som har yrket sitt i næringen og verdiskapingen i videreforedling av trevirke".

§ 2 Virkeområdet for lova

Bestemmelsen har en ordlyd som bør forandres for å unngå begrepsforvirring. "Produserer skog" og "skogproduksjon" bør fjernes fra lovteksten. Det foreslås at "som produserer skog" erstattes med "hvor det vokser skog". "Som etter ei samla vurdering er best egna til skogproduksjon" foreslås byttet ut med "som etter ei samla vurdering er best egna som skogareal".

Lovteksten bør omskrives vedrørende forhold til naturvernloven, slik at det klart kommer frem hva som menes. Slik det nå står kan det tolkes som at skogbruksloven gjelder i alle områder verna etter naturvernloven. Det er vel kun i landskapsvernområder skogbruksloven kan gjelde, og da blir det misvisende slik det nå står i forslag til lovbestemmelse.

§ 3 Skogbruksstyresmakt

Kompetanse i kommunal skogmyndighet er blitt viktigere de senere år, og spesielt nå fra 2004 da kommunene har fått ytterligere myndighetsområder over både økonomiske- og juridiske virkemidler. Kommunens rolle og ansvar bør komme klarere frem.

Lovforslaget følger ikke opp Stortingets merknad om organisering og kompetanse for skogbruksmyndighet på kommune- og fylkesnivå. Lovhjemlet krav til skogbruksmessig kompetanse i kommunene er borte. Fylkesmannen forutsetter her at de nye kriterier for tildeling av midler til landbruksforvaltningen i kommunene gir et tilfredsstillende grunnlag for god kompetanse og kapasitet på skogbruksområdet i kommunene. Det vil da bli opp til kommunene å prioritere nødvendig skogbrukskompetanse og tilfredsstillende kapasitet for å kunne løse oppgavene etter lovverket.

§ 4 Skogeier sitt forvaltaransvar

Skogeieren står fritt til å forvalte skogen ut fra egne mål, men samtidig pålegges skogeierne blant annet et omfattende miljøansvar for alle tiltak i skogen. Fylkesmannen har ingen merknad til bestemmelsen.

§5 Skogregistrering og skogbruksplan

Informasjon om miljøverdier som kommer frem av skogbruksplanlegging skal være offentlig tilgjengelig. Vi ber Landbruksdepartementet vurdere om det bør være slik at også registrerte miljøverdier som skogeiere selv får utført uten offentlig støtte også skal være offentlige. Ut fra utkast til lov skal også slike registreringer være offentlige, og Fylkesmannen er usikker på om det er riktig.

Det kan også være miljøverdier som er best tjent med å ikke være offentlig kjent. Forekomst av hønehaukreir kan være et slikt eksempel.

§ 6 Forynging og stell av skog

Fylkesmannen mener det er fornuftig å skjerpe inn foryngelsesplikten slik loven foreslår. Paragrafen heter foryngelse og stell av skog. Fylkesmannen mener at lovteksten, i tillegg til foryngelse, også må si noe om stell av skog.

De aller fleste steder i Nordland er det oftest nødvendig å plante etter hogst av gran for å sikre en tilfredsstillende foryngelse. Det er sjelden frøår i landsdelen, og det har ikke vært godt frøår etter 1970. Det kan være år med mye kongler og frø, men det er svært sjelden frøa blir modne slik at spireevnen er et tilfredsstillende grunnlag for naturlig foryngelse. På grunn av dårlige forhold for naturlig foryngelse, er det da nødvendig med planting.

Fylkesmannen mener det er fornuftig å innføre en egen forskrift om foryngelse og stell av skog. I denne forskriften må det komme frem klare faglige anbefalte mål for foryngelse og hvilke minimumskrav til foryngelse som stilles. Det må også fremgå krav om oppfølging av foryngelse i form av stell.

God skogbrukskompetanse og kapasitet i kommunene er nødvendig for å kunne følge opp denne bestemmelsen. Fylkesmannen ber Landbruksdepartementet vurdere om det er forsvarlig å skjerpe inn foryngelsesplikten akkurat nå etter at statstilskuddet til planting er fjernet. Fylkesmannen er også svært bekymret for tilfredsstillende foryngelse av skogarealene, men er i tvil om kommunene har kapasitet til å følge opp bestemmelsen. Uten meldeplikt på hogst vil kommunene vanskelig kunne følge opp at foryngelsesplikten blir fulgt.

Ellers viser Fylkesmannen til utdypende utredninger i forbindelse med innspill til arbeidet med ny skogbrukslov av mars/april 2001 fra Fylkesmannen i Nordland. Her er det blant annet utredet om skifte av treslag og bruk av utenlandske treslag, som bør være et godt grunnlag for videre arbeid med forskrift om foryngelse og stell av skog.

§ 7 Vegbygging i skog

Første ledd i bestemmelsen foreslås endret til: "Bygging av veger til skogbruksformål kan bare gjennomføres etter tillatelse fra kommunen."

§ 8 Hogst og måling

Ut fra bestemmelsen er det ikke lenger forbudt å hogge ung skog. Fylkesmannen er enig i at det ikke lenger trenger å være forbud mot dette.

§ 9 Forebyggende tiltak

Det er ikke store skogarealer med furu i Nordland, men det kan i enkelte områder være vanskelig å få opp tilfredsstillende furuforyngelse på grunn av elgbeiting. Også tilfredsstillende foryngelse av gran kan være vanskelig i en del områder på grunn av høyt beitetrykk. Fylkesmannen mener det er fornuftig å ta med andre delen av bestemmelsen i ny lovtekst.

§ 10 Tiltak etter skader på skog

Fylkesmannen har ingen merknad til denne bestemmelsen.

§11 Meldeplikt

Fylkesmannen viser til at våre naboland Sverige og Finland har generell meldeplikt på hogst. Fylkesmannen ber også Landbruksdepartementet sterkt vurdere å innføre en generell meldeplikt for hogst direkte i lovteksten, jf tilsvarende bestemmelser i Sveriges skoglov. Fylkesmannen mener det er nødvendig med meldeplikt på hogst for at skogbruksmyndighetene skal kunne følge opp bestemmelsene i ny skogbrukslov. Det bør fastsettes direkte i loven en klar grense på når det må meldes, eksempelvis ved planlagt hogst over 50 m³ eller over 2 dekar.

En meldepliktsbestemmelse må være enkel å forvalte. Fylkesmannen mener også at det bør være en absolutt frist for skogbruksmyndighetene for å gi tilbakemelding til skogeier. I lovutkastet er det ikke det, men Fylkesmannen mener det bør være slik at skogeier vet at han får tilbakemelding eksempel senest 3 uker etter at han har meldt om hogst.

§12 Vernskog

Fylkesmannen mener det er fornuftig å videreføre bestemmelser om vernskog, og har ingen merknader til dette.

§13 Skogområde med viktige miljøverdiar

Fylkesmannen mener det nå er nødvendig å innføre en egen miljøforskrift. Skogstyresmaktene bør ut fra en skogbrukslov mer konkret enn i dag kunne si hva som kan tillates av tiltak i skogen. Forskriften må inneholde noen få, enkle og konkrete bestemmelser om skogeiers miljøansvar. Forskriften bør blant annet inneholde bestemmelser om at det skal tas spesielle hensyn til viltet i yngle og hekketida.

§ 14 Innbetaling til skogfond

Fylkesmannen har ingen merknad til bestemmelsen. Skogfond er et bedre begrep enn skogavgift, og gir et bedre bilde av hva det egentlig er.

§ 15 Bruk av skogfondet

Fylkesmannen mener at bestemmelsens andre ledd også bør omhandle at skogfondsmidlene kan brukes til skogsveier. I Nordland og ellers i mange fylker i landet er det ennå stort behov for adkomstveier til skogareala.

Departementets begrunnelse for at skogsveier ikke er med i opplisting av tiltak, er at det ikke gis skattefordel for slik bruk av skogfondet. Vi vet imidlertid at skattereglene fort kan endres, og i et perspektiv på lovens levetid blir det for kortsiktig å bare legge dagens skatteregler til grunn for lovteksten.

§ 16 Renter av skogfondsmiddel

Fylkesmannen mener det ikke bør brukes rentemidler for finansiering av datasystemer for utvikling og drifting av skogavgiftssystemet. Dette er kostnader staten må ta, og ikke noe skogeierne bør betale for. Renter av skogfondsmidlene bør også brukes lokalt og regionalt, og ikke noe av midlene bør overføres til sentrallet. Det er absolutt behov for at disse midlene kan nyttes til tiltak ut i kommune og fylkene.

§ 17 Avgift på skogsvirke for å fremme forskning og utvikling i skogbruket

Fylkesmannen har ingen merknad til bestemmelsen.

§ 18 Tilskot

Fylkesmannen har ingen merknad til bestemmelsen.

§19 Tilsyn, kontroll og rapportering

Fylkesmannen mener bestemmelsen også bør omfatte veiledning, og dette bør nevnes i bestemmelsen. Skogstyresmaktene har en veilederfunksjon som bør komme frem klart i lovteksten. Bestemmelsene her gir også god grunn for å innføre en generell meldeplikt, slik at skogstyresmaktene har mulighet for å følge opp lovens bestemmelser.

§ 20 Klage

Fylkesmannen har ingen merknad til bestemmelsen.

§ 21 Straff og tvangsgebyr

Fylkesmannen har ingen merknad til bestemmelsen.

§ 22 Iverksetjing og overgangsreglar

Fylkesmannen har ingen merknad til bestemmelsen.

FYLKESMANNENS INNSTILLING:

Fylkeslandbruksstyret slutter seg til fylkesmannens merknader og innspill.

Bodø, den 06.02.04

For Fylkesmannen i Nordland

Eivind Sommerseth

Landbruksdirektør

Ørnulf Kibsgaard

Fylkesskogsjef

Saksbehandler: fylkesskogmester Bård Håvard Viken

VEDTAK:

Fylkeslandbruksstyret slutter seg til fylkesmannens merknader og innspill.